

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій, обліку та фінансів

Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ВАСЬКОВСЬКА Олександра Віталіївна

УДК 336.71:336.77:005.334

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«Кредитний ризик у банківській діяльності»

072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавра

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Олександра ВАСЬКОВСЬКА

Керівник роботи
СУС Юрій Юрійович
к.е.н., доцент

Житомир – 2026

Робота виконана на кафедрі фінансів і кредиту Поліського національного університету

Рецензент: професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету, к.е.н., професор Суліменко Л.А.

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

допустити до захисту

Голова комісії _____

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
допустити до захисту.

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № __ від «__» червня 2026 р.

В.о. завідувача кафедри фінансів і кредиту

Інна ШУБЕНКО

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **Олександра Віталіївна ВАСЬКОВСЬКА** захистила кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____,

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК _____ Тетяна ТОВСТУХА

«__» червня 2026 р.

АНОТАЦІЯ

Васьковська О.В. Ф Кредитний ризик у банківській діяльності
Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 072 – фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок – Поліський національний університет, Житомир, 2026.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти управління кредитним ризиком у банківській діяльності. Проведено аналіз рівня кредитного ризику в банківській системі України та досліджено особливості управління кредитним ризиком АТ КБ «ПриватБанк». Оцінено структуру кредитного портфеля, рівень проблемної заборгованості та резервування кредитних ризиків. Запропоновано напрями удосконалення управління кредитним ризиком і оптимізації кредитного портфеля банку.

Ключові слова: кредитний ризик, банківська діяльність, кредитний портфель, непрацюючі кредити, управління ризиками, резерви.

ABSTRACT

Vaskovska O. V. Credit Risk in Banking Activity. Qualification Thesis Manuscript.

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market". Polissia National University, 2026.

The qualification thesis investigates theoretical and practical aspects of credit risk management in banking activity. The study analyzes credit risk in the banking system of Ukraine and examines credit risk management at JSC CB "PrivatBank". The structure of the credit portfolio, problem loans, and credit risk reserves were evaluated. Directions for improving credit risk management and optimizing the bank's credit portfolio were proposed.

Keywords: credit risk, banking activity, credit portfolio, non-performing loans, risk management, reserves.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	8
1.1.Економічна сутність кредитного ризику та його місце в системі банківських ризиків.....	8
1.2.Сучасні методи управління кредитним ризиком в банківській діяльності...	10
Висновки до розділу 1	13
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	14
2.1. Оцінка рівня кредитного ризику в банківській системі України.....	14
2.2. Аналіз кредитного ризику АТ КБ «Приватбанк»	16
Висновки до розділу 2	21
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	23
3.1. Удосконалення управління кредитним ризиком у банківській діяльності ..	23
3.2. Напрямки оптимізації кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк»	25
Висновки до розділу 3	27
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Банківське кредитування залишається одним із ключових механізмів забезпечення економічного розвитку, оскільки саме кредитні ресурси формують основу фінансування інвестиційної діяльності, підтримання ділової активності суб'єктів господарювання та розвитку споживчого сектору. Водночас розширення кредитних операцій супроводжується підвищенням рівня ризиковості банківської діяльності, серед яких особливе місце займає кредитний ризик. Саме він формує найбільшу частку потенційних втрат банків та безпосередньо впливає на їх фінансову стійкість, ліквідність і прибутковість. В сучасних умовах функціонування банківської системи України проблематика кредитного ризику набуває особливої актуальності через вплив воєнного стану, нестабільність економічного середовища, погіршення платоспроможності окремих категорій позичальників та зростання рівня невизначеності. За таких умов ефективне управління кредитним ризиком стає необхідною передумовою забезпечення стабільності банківської системи та мінімізації потенційних фінансових втрат.

Проблематика кредитного ризику банківської діяльності знайшла відображення у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців, серед яких: С. В. Андрос, Є. М. Андрущак, О. С. Другова, І. С. Зінов'єва, Ю. Ю. Коломієць, У. М. Котенко, І. В. Кохан, М. І. Крупка, В. В. Літвінчук, Ю. П. Макаренко, О. Г. Малій, О. В. Марченко, М. В. Менджул, Т. П. Моташко, А. В. Олійник, О. В. Павелко, Л. Д. Павленко, Т. А. Самарічева, Н. І. Свиноус, О. О. Томілін, І. Б. Хома, І. Ф. Ясіновська та інші. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, питання управління кредитним ризиком в умовах сучасних трансформацій банківської системи потребують подальшого дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад, проведення аналізу та розробка напрямів удосконалення управління кредитним ризиком у банківській діяльності.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність кредитного ризику та визначити його місце в системі банківських ризиків;
- охарактеризувати сучасні методи управління кредитним ризиком у банківській діяльності;
- здійснити оцінку рівня кредитного ризику в банківській системі України;
- провести аналіз кредитного ризику АТ КБ «ПриватБанк»;
- обґрунтувати напрями удосконалення управління кредитним ризиком у банківській діяльності;
- розробити напрямки оптимізації кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк».

Об'єктом дослідження є процес формування та управління кредитним ризиком у банківській діяльності.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів оцінювання та управління кредитним ризиком у банківській системі України.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, зокрема: метод наукової абстракції та узагальнення – для дослідження економічної сутності кредитного ризику; методи індукції та дедукції – для дослідження теоретичних аспектів управління кредитним ризиком; аналізу та синтезу – для оцінювання кредитної діяльності банків; статистичні та економіко-аналітичні методи – для аналізу кредитного портфеля, непрацюючих кредитів та показників кредитного ризику; графічний та табличний методи – для систематизації результатів дослідження.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативно-правові акти України, статистичні матеріали Національного банку України, фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк», наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, матеріали періодичних видань та офіційні інформаційні ресурси.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо удосконалення управління кредитним ризиком

та оптимізації кредитного портфеля банківських установ, які можуть бути використані в діяльності комерційних банків для підвищення ефективності систем ризик-менеджменту.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження апробовано на наукових заходах та висвітлено у тезах доповідей «Методи управління кредитним ризиком в банківській діяльності», опублікованих у матеріалах науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених, присвяченої Дню науки в Україні «Наукові читання – 2026», а також «Економічна сутність кредитного ризику», опублікованих у матеріалах X Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції «Фінансове забезпечення економіки».

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. В першому розділі досліджено теоретичні аспекти кредитного ризику в банківській діяльності. Другий розділ присвячено аналізу кредитного ризику банківської системи України та оцінюванню кредитного ризику АТ КБ «ПриватБанк». У третьому розділі обґрунтовано напрями удосконалення управління кредитним ризиком та оптимізації кредитного портфеля банку. Загальний обсяг основного тексту роботи становить 25 сторінок; ілюстративний матеріал подано в 16 додатках; список використаних джерел містить 45 позицій.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Економічна сутність кредитного ризику та його місце в системі банківських ризиків

Банківський сектор характеризується підвищеним рівнем ризиковості порівняно з іншими галузями економіки, що зумовлено специфікою фінансових операцій, які здійснюють банки [35]. Ризики, притаманні банківській діяльності, є її невід’ємною складовою і постійно трансформуються як за кількісними, так і за якісними характеристиками під впливом розвитку нових банківських продуктів, впровадження автоматизованих систем обслуговування та посилення міжнародної інтеграції банківської діяльності [28, с. 324].

Сутність банківського ризику проявляється у можливому відхиленні фактичних результатів діяльності банку від очікуваних, що може призводити як до фінансових втрат, так і до недоотримання доходів або виникнення додаткових витрат. Такі ризики пов’язані з проведенням активних і пасивних операцій, впливом внутрішніх організаційних факторів та зовнішнього економічного середовища [10, с. 14]. Дорошенко О. С., Марченко В. М. зазначають, що банківський ризик – це економічна категорія, яка відображає ймовірність виникнення несприятливих подій у діяльності банку, що можуть негативно вплинути на його фінансову стійкість, ліквідність, прибутковість або ділову репутацію. Він виникає внаслідок невизначеності умов функціонування банків, їх взаємодії з клієнтами, ринками та регуляторними органами [10, с. 14]. Таким чином, банківський ризик є невід’ємною складовою банківської діяльності, що відображає рівень невизначеності та потенційних загроз у процесі функціонування банку і потребує постійного управління та контролю з метою забезпечення стабільності банківської системи

У сучасних умовах найбільш вагомими для банків є макроекономічні, кредитні, валютні та інші фінансові ризики, що потребують постійного

контролю та управління. Саме кредитний ризик є основним у системі банківських ризиків, оскільки він пов'язаний із формуванням доходів банку, має визначальний вплив на фінансові результати та виступає ключовим фактором забезпечення фінансової стійкості банківської установи. Його значущість зумовлена масштабом можливих втрат і взаємозв'язком з іншими ризиками, що потребує постійного контролю та вдосконалення системи управління [3; 43]. З огляду на провідне місце кредитного ризику в системі банківських ризиків та його визначальний вплив на фінансову стійкість банків, особливої актуальності набуває дослідження його економічної сутності. З метою узагальнення наукових підходів щодо економічної сутності кредитного ризику доцільно систематизувати існуючі трактування у вигляді додатку А.

Аналіз наукових підходів до трактування економічної сутності кредитного ризику свідчить про відсутність єдиного універсального визначення, однак деякі вчені [3; 31; 39] сходяться на тому, що його основою є ймовірність невиконання позичальником своїх фінансових зобов'язань перед банком. У дослідженнях [11; 20] кредитний ризик розглядається як загроза фінансових втрат, що виникає у процесі кредитування та безпосередньо впливає на прибутковість, ліквідність і фінансову стійкість банківських установ. Водночас окремі науковці [5; 8; 42] акцентують увагу на різних аспектах даної категорії: одні підкреслюють його зв'язок із якістю кредитного портфеля та рівнем проблемної заборгованості, інші [1; 45] пов'язують із впливом макроекономічних факторів, фінансового стану позичальників і зовнішнього середовища. Також кредитний ризик розглядається як системне явище, що супроводжує всі етапи кредитного процесу та тісно взаємодіє з іншими видами банківських ризиків [36; 43; 44].

Узагальнення наукових підходів дає підстави стверджувати, що кредитний ризик слід розглядати як складну багаторівневу економічну категорію, яка відображає не лише ймовірність виникнення втрат, але й характер, масштаб і наслідки їх впливу на результати банківської діяльності. Він охоплює як процес формування ризику на етапі прийняття кредитних рішень, так і його реалізацію через погіршення якості активів, зниження доходів і порушення фінансової

рівноваги банку. З урахуванням цього кредитний ризик доцільно визначати як інтегральну характеристику кредитної діяльності банку, що відображає ступінь імовірності та потенційного обсягу фінансових втрат, які виникають унаслідок повного або часткового невиконання позичальником умов кредитної угоди, та визначає вплив цих втрат на ліквідність, прибутковість, капітал і загальну фінансову стійкість банківської установи.

Сьогодні проблема кредитного ризику залишається значною в банківській галузі України, і вкрай важливо, щоб банки усвідомлювали необхідність управління цим ризиком.

1.2. Сучасні методи управління кредитним ризиком в банківській діяльності

У сучасних умовах управління кредитним ризиком у банківській діяльності розглядається як безперервний і багаторівневий процес, що охоплює виявлення ризику, його оцінювання, вибір інструментів впливу, реалізацію заходів мінімізації, а також подальший моніторинг і контроль. У процесі дослідження сучасних підходів до управління кредитним ризиком встановлено, що банки використовують широкий спектр методів, які відрізняються за своїм функціональним призначенням, інструментарієм та сферою застосування. Аналіз наукових джерел дозволяє систематизувати ці методи за ключовими напрямками управління кредитним ризиком, що забезпечує більш глибоке розуміння їх ролі у забезпеченні фінансової стійкості банківських установ.

Зокрема, у науковій літературі [1; 5; 8; 10; 11; 20; 23; 26; 31; 36; 39; 42-45] виділяються методи оцінки кредитного ризику, які спрямовані на визначення рівня ризику та кредитоспроможності позичальника; методи мінімізації ризику, що дозволяють обмежити можливі втрати банку; методи прогнозування та моделювання, які забезпечують оцінку майбутніх ризиків; методи контролю та моніторингу, що спрямовані на своєчасне виявлення проблемних кредитів;

організаційно-управлінські методи, які формують основу системи ризик-менеджменту; а також антикризові та регуляторні методи, що реалізуються на рівні банківської системи та держави.

Методи оцінки кредитного ризику є основою прийняття обґрунтованих кредитних рішень та забезпечення якості кредитного портфеля банку. Основні з них узагальнено в додатку Б. Наведені методи оцінки кредитного ризику відображають комплексний характер процесу аналізу кредитоспроможності позичальників. Вважаємо, що ключову роль відіграють методи, спрямовані на визначення ймовірності дефолту та прогнозування кредитних втрат, зокрема скорингові моделі, логістична регресія та моделі очікуваних кредитних втрат. Водночас традиційні інструменти, такі як фінансовий аналіз і оцінка кредитоспроможності, забезпечують базову аналітичну основу для прийняття рішень. Поєднання різних методів оцінювання дозволяє підвищити точність визначення рівня кредитного ризику, забезпечити обґрунтованість кредитних рішень та сприяє підвищенню якості кредитного портфеля банку.

Методи мінімізації кредитного ризику орієнтовані на зниження потенційних втрат банку шляхом обмеження концентрації ризику, його розподілу та часткової передачі іншим учасникам фінансового ринку. Встановлено, що ключову роль відіграють диверсифікація, лімітування та резервування, які забезпечують фінансову стійкість кредитного портфеля. Водночас такі інструменти, як страхування, забезпечення кредитів і сек'юритизація, дозволяють зменшити рівень ризику у випадку невиконання зобов'язань позичальниками. Комплексне застосування зазначених методів сприяє підвищенню надійності кредитних операцій та ефективності управління кредитним ризиком у банку (додаток В).

Методи прогнозування та моделювання відіграють важливу роль у формуванні проактивної системи управління кредитним ризиком. Вони дозволяють не лише оцінювати поточний стан кредитного портфеля, але й прогнозувати можливі зміни під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Встановлено, що традиційні методи, такі як сценарний аналіз і стрес-тестування,

ефективно доповнюються сучасними технологіями, зокрема машинним навчанням і нейронними мережами. Це забезпечує підвищення точності прогнозування, гнучкість управління ризиками та здатність банків адаптуватися до нестабільних умов функціонування (додаток Г).

Методи контролю та моніторингу забезпечують безперервне спостереження за станом кредитного портфеля та дозволяють своєчасно реагувати на негативні тенденції. Вони відіграють ключову роль у попередженні виникнення проблемної заборгованості та зниженні кредитних втрат. Встановлено, що найбільш ефективними є системи раннього попередження у поєднанні з регулярним моніторингом та аналізом кредитної діяльності. Їх застосування сприяє підвищенню оперативності управлінських рішень і забезпечує стабільність банківської діяльності (додаток Д).

Організаційно-управлінські методи забезпечують функціонування цілісної системи управління кредитним ризиком у банку. Вони створюють основу для ефективної реалізації інших груп методів та забезпечують узгодженість управлінських процесів. Встановлено, що ключову роль відіграють кредитна політика, внутрішній контроль та інформаційне забезпечення, які формують інституційну базу ризик-менеджменту (додаток Е).

Антикризові та регуляторні методи доповнюють внутрішньобанківські механізми управління ризиком та формують зовнішнє середовище функціонування банків. Встановлено, що ключове значення мають пруденційні нормативи, державний нагляд і механізми підтримки ліквідності, які дозволяють зменшити системні ризики. Їх застосування забезпечує підвищення надійності банківської системи та ефективність управління кредитним ризиком в умовах нестабільності (додаток Ж).

Таким чином, сучасні методи управління кредитним ризиком мають комплексний і багаторівневий характер та базуються на поєднанні традиційних підходів із сучасними аналітичними й технологічними рішеннями, що забезпечує ефективне функціонування банків в умовах нестабільності.

Висновки до розділу 1

Встановлено, що основним серед банківських ризиків є кредитний. Пропонуємо кредитний ризик визначати як інтегральну характеристику кредитної діяльності банку, що відображає ступінь імовірності та потенційного обсягу фінансових втрат, які виникають унаслідок повного або часткового невиконання позичальником умов кредитної угоди, та визначає вплив цих втрат на ліквідність, прибутковість, капітал і загальну фінансову стійкість банківської установи.

Встановлено, що ефективне управління кредитним ризиком ґрунтується на поєднанні методів оцінки, мінімізації, прогнозування, контролю, організаційного забезпечення та регуляторного впливу. Вважаємо, що ключову роль відіграють методи оцінки кредитного ризику, які формують аналітичну основу для прийняття управлінських рішень, тоді як методи мінімізації забезпечують зниження можливих втрат банку. Переконані, що лише комплексне застосування всіх груп методів управління кредитним ризиком дозволяє забезпечити ефективність кредитної діяльності банку, підвищити якість кредитного портфеля та зміцнити фінансову банків.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

2.1. Оцінка рівня кредитного ризику в банківській системі України

Перед детальним дослідженням кредитного ризику розпочнемо з масштабів кредитування та його співвідношення до величини активів банківської системи. Такий підхід дозволяє оцінити місце кредитних операцій у структурі активів банків та визначити тенденції зміни ролі кредитування в сучасних умовах функціонування банківського сектору.

Для оцінювання ролі кредитування в діяльності банківської системи насамперед проаналізуємо співвідношення кредитного портфеля та чистих активів банківської системи України. Дані додатку 3 свідчать про суттєве розширення активів банківської системи України протягом досліджуваного періоду. Чисті активи збільшилися на 1 030,8 млрд грн, тоді як приріст кредитного портфеля був значно нижчим і становив 162,7 млрд грн. Внаслідок цього частка кредитів у структурі активів скоротилася на 4,9 в.п., що свідчить про зміну структури активних операцій банків та посилення ролі менш ризикових фінансових інструментів. Така тенденція відображає більш консервативну кредитну політику банків та прагнення підтримувати достатній рівень ліквідності.

Важливим етапом дослідження кредитного ризику є оцінювання структури кредитного портфеля та визначення рівня проблемності окремих сегментів кредитування. Як видно з додатку К, упродовж 2023–2025 рр. обсяги кредитування в Україні зростали як у корпоративному секторі, так і серед фізичних осіб. Обсяг кредитів корпоративному сектору збільшився на 147,9 млрд грн і досяг 931,8 млрд грн у 2025 р., а кредити фізичним особам зросли на 89,1 млрд грн – до 311,7 млрд грн. Водночас спостерігалось покращення якості кредитного портфеля банківської системи. Частка непрацюючих кредитів у корпоративному секторі скоротилася з 39 % до 30 % (на 9,0 в.п.), а серед кредитів

фізичних осіб – з 15 % до 10 % (на 5,0 в.п.). Це свідчить про поступове відновлення платоспроможності позичальників, ефективнішу роботу банків з проблемною заборгованістю та загальне покращення стану кредитного ринку України.

Одним із ключових індикаторів рівня кредитного ризику виступає динаміка непрацюючих кредитів. Аналіз даних додатку Л свідчить про поступове зниження рівня кредитного ризику в банківській системі України протягом 2023–2025 рр. Обсяг непрацюючих кредитів скоротився з 432,3 млрд грн до 386,8 млрд грн, тобто на 45,5 млрд грн, що вказує на активізацію процесів очищення кредитних портфелів та підвищення ефективності управління проблемною заборгованістю. Одночасно частка NPL у загальному кредитному портфелі зменшилася на 10,4 в.п. – з 37,4% у 2023 році до 27,0% у 2025 році.

Позитивна динаміка значною мірою пояснюється списанням безнадійної заборгованості, проведенням реструктуризації кредитів, а також поступовим відновленням платоспроможності окремих категорій позичальників. Разом з тим, навіть попри тенденцію до скорочення проблемної заборгованості, рівень NPL залишається високим порівняно з міжнародною практикою, що продовжує формувати додатковий тиск на капітал банків та потребує подальшого вдосконалення систем управління кредитним ризиком.

Отже, проведена діагностика кредитного ризику банківської системи України засвідчила неоднорідність тенденцій розвитку кредитного ринку протягом 2023–2025 рр. Попри збільшення обсягів кредитування, частка кредитів у структурі активів скорочувалася, що свідчить про більш стриману кредитну політику банків та переорієнтацію на менш ризикові активи. Водночас спостерігалось поступове покращення якості кредитного портфеля, що підтверджується скороченням обсягів і частки непрацюючих кредитів. Найвищий рівень кредитного ризику зберігався у державному банківському секторі, тоді як банки іноземних банківських груп і приватні банки характеризувалися нижчими показниками проблемної заборгованості. Отримані результати свідчать про поступову стабілізацію банківської системи, однак

високий рівень NPL продовжує залишатися одним із ключових факторів кредитного ризику.

2.2. Аналіз кредитного ризику АТ КБ «Приватбанк»

АТ КБ «Приватбанк» є найбільшим банком в Україні. Він відіграє вирішальну роль у фінансовому секторі завдяки стабільному капіталу, розвиненій цифровій інфраструктурі та сильній державній підтримці. Тому доцільно оцінити кредитний ризик саме в цьому банку. Управління кредитним ризиком в АТ КБ «ПриватБанк» є одним із ключових елементів забезпечення фінансової стійкості банку, оскільки кредитні операції займають значну частку в структурі його активів та безпосередньо впливають на рівень прибутковості й ризиковості діяльності. Система управління кредитним ризиком банку базується на комплексному підході, який передбачає оцінювання кредитоспроможності позичальників, диверсифікацію кредитного портфеля, моніторинг концентрації ризиків, контроль якості активів, формування резервів та постійний перегляд ризикових позицій.

Першочерговим етапом аналізу кредитного ризику АТ КБ «ПриватБанк» є оцінювання масштабів кредитної діяльності банку та визначення місця кредитного портфеля у структурі активів і капіталу. Для цього доцільно проаналізувати динаміку кредитного портфеля, активів і власного капіталу банку та розрахувати показники їх співвідношення. Дані додатку М свідчать про суттєву зміну ролі кредитного портфеля в діяльності АТ КБ «ПриватБанк» упродовж 2023–2025 рр. Загальний кредитний портфель скоротився на 132 975 млн грн або на 31,28%, що пов'язано зі зміною структури кредитних вкладень та скороченням окремих сегментів кредитування. Водночас активи банку зросли на 211 467 млн грн, а власний капітал – на 11 908 млн грн, що свідчить про збереження фінансової стійкості банку попри скорочення кредитної активності. Зменшення коефіцієнта питомої ваги кредитного портфеля в активах з 0,62 до

0,33 вказує на зниження концентрації кредитного ризику та переорієнтацію структури активів банку.

Наступним етапом аналізу доцільно дослідити структуру кредитного портфеля банку за типами клієнтів, оскільки саме структура кредитних вкладень визначає рівень диверсифікації кредитного ризику та ступінь залежності банку від окремих сегментів позичальників. За даними додатку Н встановлено, що у 2023–2025 рр. структура кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» зазнала суттєвих змін, що свідчить про трансформацію кредитної політики банку та перегляд підходів до управління кредитним ризиком. Загальний кредитний портфель банку скоротився на 132 975 млн грн або на 31,28%, зменшившись із 425 062 млн грн у 2023 р. до 292 087 млн грн у 2025 р. Основною причиною такого скорочення стало різке зменшення кредитів та дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом, обсяг яких скоротився на 165 211 млн грн або на 96,70%. Структурний аналіз показує, що у 2023 р. найбільшу частку в кредитному портфелі займали кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом – 40,19%, тоді як у 2025 р. їх частка зменшилася до 1,93%, тобто на 38,26 в.п.

Одночасно суттєво зросла роль кредитування фізичних осіб: їх обсяг збільшився на 19 814 млн грн або на 22,86%, а частка в кредитному портфелі підвищилася з 20,39% до 36,46%, тобто на 16,07 в.п. Це свідчить про посилення орієнтації банку на роздрібний сегмент кредитування. Позитивною тенденцією також стало зростання кредитування підприємств малого та середнього бізнесу. Обсяг таких кредитів збільшився на 3 054 млн грн або на 12,00%, а їх частка підвищилась із 5,99% до 9,76%. Кредити юридичним особам продемонстрували найбільший темп приросту – їх обсяг зріс на 16 553 млн грн або у 3,11 раза, а частка збільшилася з 1,85% до 8,35%. Частка кредитів та авансів банкам також зросла – з 31,58% у 2023 р. до 43,50% у 2025 р., хоча їх абсолютний обсяг скоротився на 7 185 млн грн. Така ситуація пояснюється швидшим скороченням інших складових портфеля.

Загалом структурні зміни кредитного портфеля свідчать про підвищення рівня диверсифікації кредитних вкладень, скорочення концентрації ризику в окремих сегментах та переорієнтацію кредитної політики АТ КБ «ПриватБанк» на більш збалансовану модель управління кредитним ризиком.

Аналіз простроченої заборгованості дозволяє визначити рівень накопичення проблемних активів, оцінити ефективність роботи банку з проблемною заборгованістю та встановити тенденції зміни кредитного ризику. За даними додатку О встановлено, що протягом 2023–2025 рр. АТ КБ «ПриватБанк» суттєво скоротив обсяги знецінених кредитів. Загальний обсяг проблемної заборгованості зменшився на 168 629 млн грн, або на 93,43%, що свідчить про значне очищення кредитного портфеля та перегляд підходів до управління проблемними активами.

Суттєве скорочення обсягу знецінених кредитів АТ КБ «ПриватБанк» у 2025 р. пов'язане насамперед із продовженням процесів очищення кредитного портфеля, скороченням історично проблемних активів та зміною структури кредитних вкладень банку. Значний вплив мало зменшення обсягів проблемних кредитів, пов'язаних із попередніми періодами діяльності банку, а також перегляд підходів до управління непрацюючими активами, їх реструктуризації та списання. Крім цього, банк посилив політику управління кредитним ризиком через підвищення вимог до оцінювання позичальників, удосконалення системи моніторингу кредитного портфеля та збільшення частки менш ризикових сегментів кредитування, зокрема роздрібного бізнесу та МСБ. У результаті це сприяло скороченню потреби у формуванні резервів та покращенню загальної якості кредитного портфеля.

Структурний аналіз показує, що найбільшу частку знецінених кредитів у 2023 р. формували кредити з простроченням понад 361 день – 98,10% загального обсягу проблемної заборгованості. У 2025 р. їх частка скоротилась до 80,99%, що на 17,11 в.п. менше порівняно з 2023 р. Незважаючи на скорочення, саме ця категорія продовжує формувати основний ризик кредитного портфеля. Позитивною тенденцією є скорочення обсягів кредитів із простроченням від 31

до 90 днів на 627 млн грн, від 91 до 180 днів – на 158 млн грн та від 181 до 360 днів – на 746 млн грн. Водночас збільшення не прострочених, але знецінених кредитів на 208 млн грн та кредитів із простроченням до 30 днів на 142 млн грн може свідчити про активніше використання банком механізмів раннього виявлення ризикових кредитів. Загалом структура проблемної заборгованості свідчить про підвищення ефективності управління кредитним ризиком, скорочення концентрації історично проблемних активів та посилення контролю за якістю кредитного портфеля.

Після аналізу структури проблемної заборгованості доцільно оцінити обсяги сформованих резервів під очікувані кредитні збитки, оскільки саме резервування виступає одним із ключових інструментів управління кредитним ризиком та покриття потенційних втрат банку. За результатами аналізу додатку П встановлено, що протягом 2023–2025 рр. АТ КБ «ПриватБанк» суттєво скоротив обсяги сформованих резервів під кредитні ризики. Загальний обсяг резервів зменшився на 162 368 млн грн, або на 88,78%, що свідчить про зміну структури ризикових активів та скорочення обсягів проблемної заборгованості. Структурний аналіз показує, що у 2023 р. найбільшу частку резервів формували резерви під знецінені кредити – 97,59% загального обсягу резервів. У 2025 р. їх частка скоротилась до 81,64%, що на 15,95 в.п. менше порівняно з 2023 р. Незважаючи на скорочення, саме ця категорія резервів продовжує формувати основний обсяг покриття кредитного ризику. Резерви в межах 12 місяців скоротилися на 482 млн грн, а резерви в межах строку дії кредиту – на 149 млн грн. Водночас їх частка в структурі резервів зросла, що свідчить про поступове зміщення акцентів від покриття історично проблемних активів до управління поточними та потенційними кредитними ризиками. Загалом скорочення резервів та зміна їх структури свідчать про покращення якості кредитного портфеля, зниження концентрації проблемних активів та підвищення ефективності системи управління кредитним ризиком банку.

Після оцінювання дотримання нормативів кредитного ризику доцільно дослідити рівень захищеності кредитного портфеля банку, оскільки

забезпечення кредитних операцій виступає важливим інструментом мінімізації потенційних втрат у випадку дефолту позичальників. Аналіз додатку Р свідчить про суттєву зміну структури забезпечення кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» упродовж 2023–2025 рр. Загальний обсяг забезпечених проблемних активів скоротився на 34 237 млн грн або на 74,28%, що пов'язано зі зменшенням обсягів проблемної заборгованості та очищенням кредитного портфеля. Найбільше скорочення спостерігалось за активами з надлишковим заставним забезпеченням, обсяг яких зменшився на 20 871 млн грн.

Структурний аналіз показує, що у 2023 р. активи з недостатнім заставним забезпеченням формували 46,23% загального обсягу забезпечених активів, тоді як у 2025 р. їх частка зросла до 66,99%, тобто на 20,76 в.п. Водночас частка активів із надлишковим заставним забезпеченням скоротилася з 53,77% до 33,01%. Така тенденція свідчить про те, що попри загальне скорочення проблемних активів, банк все ще зберігає значну частку кредитів, забезпечення за якими є недостатнім для повного покриття потенційних втрат. Загалом результати аналізу вказують на покращення якості кредитного портфеля, проте одночасно свідчать про необхідність подальшого вдосконалення політики забезпечення кредитних операцій та посилення контролю за якістю заставного майна.

Аналіз частки непрацюючих кредитів дозволяє оцінити масштаби кредитного ризику, результативність роботи банку з проблемною заборгованістю та загальний стан кредитного портфеля. Аналіз додатку С свідчить про суттєве покращення якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» протягом 2023–2025 рр. Обсяг непрацюючих кредитів скоротився на 168 629 млн грн або на 93,43%, що стало одним із ключових факторів зниження кредитного ризику банку. Одночасно кредитний портфель банку зменшився на 98 025 млн грн, або на 35,66%, однак темпи скорочення проблемної заборгованості були значно вищими, що позитивно вплинуло на якість кредитних активів. Структурний аналіз показує, що рівень NPL ratio скоротився з 65,65% у 2023 р. до 6,70% у 2025 р., тобто на 58,95 в.п. Таке

зниження свідчить про суттєве покращення структури кредитного портфеля, скорочення історично проблемних активів та підвищення ефективності управління кредитним ризиком. Важливим фактором стало очищення кредитного портфеля, перегляд підходів до роботи з проблемною заборгованістю, списання окремих активів та посилення внутрішніх процедур оцінювання кредитоспроможності позичальників.

Загалом результати аналізу підтверджують, що система управління кредитним ризиком АТ КБ «ПриватБанк» у досліджуваному періоді стала більш ефективною, що проявилось у зменшенні концентрації проблемних активів, покращенні якості кредитного портфеля та скороченні потенційних втрат від кредитних операцій.

Висновки до розділу 2

У результаті проведеного аналізу встановлено, що кредитний ризик продовжує залишатися одним із ключових ризиків функціонування банківської системи України, однак упродовж 2023–2025 рр. спостерігалася тенденція до поступового покращення якості кредитних портфелів та зниження рівня проблемної заборгованості. Дослідження показало, що попри зростання загальних обсягів кредитування, частка кредитів у структурі активів банківської системи скорочувалася, що свідчить про більш стриману кредитну політику банків, диверсифікацію активів та переорієнтацію на менш ризикові інструменти. Водночас скорочення обсягів і частки непрацюючих кредитів підтверджує підвищення ефективності механізмів управління кредитним ризиком та активізацію процесів очищення кредитних портфелів.

Проведений аналіз діяльності АТ КБ «ПриватБанк» дозволив встановити, що банк упродовж досліджуваного періоду реалізовував політику зниження концентрації кредитного ризику шляхом скорочення обсягів кредитного портфеля, зміни його структури та підвищення якості кредитних активів.

Скорочення кредитного портфеля супроводжувалося зростанням активів і власного капіталу банку, що свідчить про збереження високого рівня фінансової стійкості. Одночасно відбулися суттєві структурні зміни кредитних вкладень – зросла роль роздрібного сегмента, кредитування малого та середнього бізнесу, а також юридичних осіб, що сприяло підвищенню диверсифікації кредитного портфеля.

Важливим результатом дослідження стало встановлення суттєвого скорочення обсягів знецінених кредитів, резервів під очікувані кредитні збитки та рівня непрацюючих кредитів банку. Це свідчить про покращення системи управління кредитним ризиком, підвищення ефективності роботи з проблемною заборгованістю та зменшення концентрації історично проблемних активів. Разом з тим результати аналізу показали, що попри позитивну динаміку банк все ще зберігає окремі ризикові зони, пов'язані з недостатнім рівнем заставного забезпечення частини кредитних активів та необхідністю подальшого вдосконалення політики управління кредитним ризиком. Отже, результати проведеного аналізу підтверджують, що ефективне управління кредитним ризиком залишається одним із визначальних факторів забезпечення фінансової стійкості банків та стабільності функціонування банківської системи загалом.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

3.1. Удосконалення управління кредитним ризиком у банківській діяльності

Кредитна політика банку повинна регулювати його кредитну діяльність та встановлювати правила формування кредитних портфелів. Кожен банк повинен розробити власну кредитну політику, яка повинна відображати його бізнес-сфери та характеристики, власні можливості та можливості його клієнтів, прийнятні рівні кредитного ризику, а також права та обов'язки його кредитного персоналу. Нами пропонуються наступні шляхи оптимізації кредитної політики для банківської системи:

- вдосконалювати управління кредитним ризиком в банку;
- регулярно аналізувати рівень кредитних відносин з кожним позичальником;
- раціонально оптимізувати кредитний портфель банку та враховувати пріоритетні напрямки кредитування;
- розробити систему заходів, спрямованих на зниження вартості кредитних ресурсів;
- під час оцінки прибутковості кредитного бізнесу банку слід використовувати економетричний аналіз для вибору ефективних підходів;
- систематично переглядати депозитну політику банку для пошуку інноваційних шляхів зміцнення та розширення ресурсної бази банку;
- заохочувати дострокове погашення кредитів;
- посилити контроль кредитних ризиків та створити ефективну систему управління ризиками;
- удосконалювати кредитні технології для підвищення ефективності та безпеки кредитних операцій, оптимізації процесів та покращення якості обслуговування клієнтів;

- залучати досвідчених фахівців з навичками розробки та впровадження рішень з кредитного обслуговування на посади кредитних менеджерів;

- досягати високої якості обслуговування та посилювати диференціацію бренду банку.

Теоретичні та методологічні аспекти вдосконалення управління кредитними ризиками банків повинні включати:

- розробку поетапних процесів управління конкретними кредитними портфелями банків для досягнення цілеспрямованого контролю кредитних ризиків, включаючи вибір стандартів оцінки кредитного ризику;

- впровадження модернізованих методів оцінки кредитного ризику;

- впровадження вдосконалених автоматизованих методів класифікації кредитів на проблемні та сумнівні;

- оцінку адекватності та достовірності інформації про платоспроможність позичальників;

- прийняття своєчасних фінансових рішень щодо невидачі проблемних кредитів; оптимізацію поточного розміру кредитів конкретного банку;

- детальний огляд функцій персоналу з управління ризиками (вивчення системного характеру їхніх функцій для ранньої діагностики абсолютних та відносних значень кредитного ризику) для підтримки прийнятного рівня фінансової та кредитної безпеки банку та встановлення стабільної правової основи для захисту прав кредиторів.

У цьому контексті управління кредитними ризиками стане більш контрольованим та ефективним, що дозволить побудувати сучасну систему контролю кредитних ризиків банків, засновану на постійному моніторингу та своєчасному реагуванні на проблеми позичальників. І навпаки, банки повинні ефективно диверсифікувати непрацюючі кредити; обмежувати допустимий рівень кредитного ризику; формувати банківські резерви за допомогою різних механізмів для покриття потенційних збитків від високоризикових кредитних

операцій; не ігнорувати можливості сек'юритизації боргового капіталу банківських установ — за необхідності замінити банківські позики випуском нових цінних паперів (включаючи військові облігації); та застосовувати ефективні заходи страхування кредитних ризиків тощо.

Під час війни банки повинні коригувати свої методи управління кредитними ризиками відповідно до фактичної ситуації. Конкретні заходи повинні включати: коригування внутрішніх обмежень (поглиблення аналізу кредитоспроможності позичальників та переоцінка забезпечення кредитів; коригування лімітів кредитного ризику, зміна структури кредитного портфеля, особливо відмова від видачі високоризикових кредитів); проведення додаткових оцінок видів бізнесу з підвищеним рівнем кредитного ризику; збільшення гарантій та забезпечення кредитів; збільшення економічного капіталу для покриття кредитного ризику шляхом створення додаткових резервів; впровадження додаткового контролю та санкцій щодо поведінки окремих позичальників, зокрема скасування банківських заборон на штрафи для неплатників, оскільки позичальники наразі мають дуже низький стимул до погашення кредитів, а банки активно створюють резерви для простроченої заборгованості.

3.2. Напрямки оптимізації кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк»

Оптимізація кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» є критично важливим питанням, що впливає на його загальну ефективність. Ефективність його структури та баланс між різними елементами кредитування суттєво впливають на його стабільність та отримання доходу, мінімізуючи ризики. Аналіз діяльності АТ КБ «Приватбанк» показав, що значна частина його портфеля складається з кредитів та боргів з фінансового лізингу, які є менш ризикованими, але не дають високої прибутковості. Така залежність від

низькодохідних активів з низьким рівнем ризику може створювати проблеми для операційної ефективності та прибутковості банку.

Для оптимізації кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» за поточних умов банківської системи, окрім коригування структурних коефіцієнтів, можна використовувати кілька інших методів, спрямованих на мінімізацію ризику та досягнення достатньої прибутковості. Наразі найбільш актуальними напрямками є:

- збільшення диверсифікації кредитного портфеля банку;
- перегляд достатності резервів та обмеження високоризикових кредитів;
- розподіл ризику з іншими кредиторами або країнами;
- продаж або списання непрацюючої заборгованості.

Не менш ефективними у цьому контексті використання цифрових методів для оптимізації кредитного портфеля банку є однаково ефективним. Активна інтеграція цих методів допоможе покращити якість кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк», який наразі має відносно низький рівень якості. Найбільш актуальними інструментами для цієї установи є:

- автоматична сегментація кредитного портфеля не лише на основі стандартних характеристик позичальників, але й на основі їхніх поведінкових параметрів;
- багаторівневий розподіл ризиків між різними частинами кредитного портфеля;
- динамічне ціноутворення з урахуванням фінансового стану позичальників та інших характеристик;
- інтелектуальне коригування кредитного портфеля на основі цифрових технологій;
- створення моделей цифрових двійників кредитного портфеля для моделювання впливу економічних, політичних чи військових потрясінь;

– використання машинного навчання та цифрових рішень для раннього виявлення ознак погіршення фінансового стану позичальників, тим самим запобігаючи банкрутству.

Впровадження зазначених методів оптимізації може значно покращити якість кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк».

Висновки до розділу 3

Проведене дослідження показало, що в умовах воєнного стану банки повинні адаптувати існуючі підходи до управління кредитним ризиком шляхом перегляду внутрішніх лімітів, посилення вимог до забезпечення кредитів, формування додаткових резервів та впровадження більш жорстких механізмів моніторингу позичальників. Важливого значення набуває підвищення ролі систематичного контролю ризикових позицій, удосконалення процесів роботи з проблемною заборгованістю та підвищення гнучкості кредитної політики відповідно до змін зовнішнього середовища.

У результаті дослідження встановлено, що оптимізація кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» повинна бути спрямована на підвищення рівня диверсифікації, скорочення концентрації проблемних активів та вдосконалення структури кредитних вкладень. Запропоновані заходи щодо обмеження високоризикового кредитування, продажу або списання проблемної заборгованості, удосконалення резервної політики та розподілу ризиків дозволять знизити рівень кредитного ризику та підвищити ефективність використання кредитних ресурсів.

Доведено, що впровадження автоматизованої сегментації кредитного портфеля, інструментів машинного навчання, цифрових двійників кредитного портфеля, систем раннього виявлення ризиків та динамічного ціноутворення створює можливості для більш швидкого реагування на зміну фінансового стану позичальників і покращення якості кредитного портфеля.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти кредитного ризику в банківській діяльності, проведено аналіз рівня кредитного ризику в банківській системі України та розроблено напрями удосконалення управління кредитним ризиком. Отримані результати дослідження дозволяють сформулювати такі висновки.

1. Встановлено, що кредитний ризик займає центральне місце в системі банківських ризиків, оскільки безпосередньо пов'язаний із кредитною діяльністю банків та визначає рівень їх фінансової стійкості, прибутковості й ліквідності. Узагальнення наукових підходів дозволило визначити кредитний ризик як інтегральну характеристику кредитної діяльності банку, що відображає ймовірність та масштаби потенційних фінансових втрат внаслідок невиконання позичальниками своїх зобов'язань.

2. Досліджено сучасні методи управління кредитним ризиком та встановлено, що ефективна система ризик-менеджменту повинна поєднувати методи оцінювання, мінімізації, прогнозування, контролю, організаційного забезпечення та регуляторного впливу. Визначено, що комплексне використання традиційних інструментів оцінки та сучасних цифрових технологій сприяє підвищенню якості кредитних рішень і зниженню рівня ризику.

3. Аналіз кредитного ризику в банківській системі України показав, що протягом 2023–2025 рр. спостерігалось зростання кредитної активності на фоні скорочення частки кредитів у структурі активів банківської системи. Водночас позитивною тенденцією стало поступове зменшення обсягів і частки непрацюючих кредитів, що свідчить про покращення якості кредитних портфелів та підвищення ефективності управління ризиками. Разом із цим рівень проблемної заборгованості залишається достатньо високим, що продовжує формувати суттєві ризики для банківського сектору.

4. Проведений аналіз кредитного ризику АТ КБ «ПриватБанк» дозволив встановити, що банк реалізує політику скорочення концентрації

кредитного ризику через зменшення обсягів кредитного портфеля, зміну його структури та активне очищення проблемних активів. Визначено, що попри скорочення кредитного портфеля банк зберіг високий рівень фінансової стійкості, а покращення структури кредитних вкладень позитивно вплинуло на якість кредитного портфеля.

5. Встановлено, що ключовими напрямками удосконалення управління кредитним ризиком повинні стати розвиток систем раннього попередження ризиків, удосконалення кредитної політики, посилення моніторингу кредитних операцій, диверсифікація кредитного портфеля та підвищення якості внутрішнього контролю. Особливого значення в умовах воєнного стану набуває адаптація методів управління кредитним ризиком до підвищеного рівня невизначеності та нестабільності зовнішнього середовища.

6. Обґрунтовано, що оптимізація кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» повинна здійснюватися шляхом підвищення рівня диверсифікації, обмеження високоризикових кредитних операцій, удосконалення резервної політики та активного використання цифрових технологій. Впровадження моделей машинного навчання, автоматизованої сегментації клієнтів і систем раннього виявлення проблемних кредитів сприятиме покращенню якості кредитного портфеля та підвищенню ефективності системи управління кредитним ризиком.

Отже, результати проведеного дослідження підтверджують, що кредитний ризик залишається одним із ключових факторів впливу на фінансову стійкість банківської системи. Ефективне управління ним потребує поєднання сучасних методів ризик-менеджменту, цифрових технологій, гнучкої кредитної політики та постійного моніторингу кредитного портфеля, що дозволить забезпечити стабільність функціонування банківських установ в умовах підвищеної економічної невизначеності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аврамчук Л. А., Солошенко К. Г. Кредитний ринок України в умовах війни: виклики, ризики та шляхи відновлення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2025. № 3. С. 110-113.
2. Андрос С. В. Стан і траєкторії розвитку банківського кредитування сільськогосподарських підприємств та його роль у фінансово-кредитному забезпеченні аграрної сфери економіки. *Економіка харчової промисловості*. 2025. Т. 17, Вип. 1. С. 69-78.
3. Андрущак Є. М., Дропа Я. Б., Луцик О. М. Особливості управління кредитними ризиками банків в сучасних умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 2. С. 88-96.
4. Андрущак Є. М., Дропа Я. Б., Осташок Т. О. Аналіз ризику кредитного портфеля банків України в умовах воєнного стану. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_1_37 (дата звернення 05.04.2026)
5. Апостолов Д. В., Батрак О. В. Управління кредитним ризиком банку: бібліометричний аналіз досліджень і наукових колаборацій. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки*. 2025. № 3(1). С. 44-55.
6. Васьковська О. В. Методи управління кредитним ризиком в банківській діяльності: збірник наукових праць за результатами науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених, присвяченої Дню науки в Україні «Наукові читання – 2026». Житомир : Поліський національний університет, 2026. С. 188-191.
7. Васьковська О. В. Економічна сутність кредитного ризику: матеріали X Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції «Фінансове забезпечення економіки», 27 травня 2026 р., м. Житомир. Житомир : Поліський національний університет, 2026. С. 73-75.
8. Ватуляк Р. Я., Петик Л. О. Кредитний ризик у сучасних умовах. *Приазовський економічний вісник*. 2023. Вип. 4. С. 81-85.

9. Волошин М. І. Управління кредитним ризиком: теоретичні аспекти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 17. С. 59-66.
10. Дорошенко О. С. , Марченко В. М. Ризики для діяльності банків в умовах невизначеності. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2025. № 4. С. 11-18.
11. Доценко І. Управління кредитними ризиками банківських установ в умовах воєнного стану. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. № 1. С. 156-162.
12. Другова О. С., Клепікова С. В., Романів В. В. Оцінка кредитного ризику у фінансовій діяльності банку. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 63. С. 118-123.
13. Зінов'єва І. С., Зембіцька А. Г. Порівняльна характеристика сучасних засобів та інструментів для обчислення ризиків банківського кредитування в системі заходів реструктуризації кредитної заборгованості юридичних осіб. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_2_76 (дата звернення 05.04.2026)
14. Караван Н. А. , Продан В. Л. Кредитоспроможність позичальника як фактор ризику кредитування. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2025. № 1. С. 149-157.
15. Коломієць Ю. Ю., Кочорба В. Ю. Оцінювання кредитних ризиків у системі ризик-менеджменту банківських структур. *Бізнес Інформ*. 2024. № 1. С. 320-332.
16. Корнєєв В. Компаративний аналіз банківського кредитування підприємств України в умовах війни. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2024. № 6. С. 11-23.
17. Косова Т. Д. , Куцев О. О. Механізми управління ризиками іпотечного кредитування клієнтів банків – фізичних осіб в умовах нестабільності. *Бізнес Інформ*. 2025. № 9. С. 317-331.

18. Котенко У. М. Трансформація банківського споживчого кредитування в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_8_92 (дата звернення 05.04.2026)

19. Крупка М. І., Дропа Я. Б., Котур А. Б. Формування стратегій управління кредитним портфелем банку в умовах трансформацій фінансово-кредитного середовища. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2025. № 37. С. 58-63.

20. Ларіонова К., Капінос Г. Особливості управління кредитним ризиком банку в умовах фінансової невизначеності. *Modeling the development of the economic systems*. 2025. № 2. С. 264-273.

21. Лебідь М. В. Управління кредитним ризиком. *Нотатки сучасної науки*. 2023. № 7. С. 28-29.

22. Літвінчук В. В., Панічук О. В. Управління кредитоспроможністю підприємства: обліковий аспект формування показників та ризику управлінського обліку боржників банку. *Ефективна економіка*. 2023. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_8_43 (дата звернення 05.04.2026)

23. Ляшенко О. І., Кравець Т. В., Мордатенко О. К. Моделювання кредитного ризику із застосуванням гібридної моделі RNN-LSTM для цифрових фінансових установ. *Ефективна економіка*. 2025. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2025_4_28 (дата звернення 05.04.2026)

24. Макаренко Ю. П., Пеня А. Ю. Аналіз взаємозв'язку кредитної та депозитної діяльності банку й показників ліквідності на прикладі АТ "АБ «РадаБанк». *Бізнес Інформ*. 2025. № 4. С. 436-445.

25. Малій О. Г., Білько Т. О. Методи оцінювання фінансового стану позичальників в управлінні кредитним ризиком банку. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2023. Вип. 44. С. 7-9.

26. Марченко О. В., Петрикiва О. С., Коробко К. О. Мінімізація кредитного ризику та підвищення якості кредитного портфеля банку. *Бізнес Інформ*. 2022. № 11. С. 205-210.

27. Нестеренко С. С., Рейнська В. Б., Беседа Ю. О. Система інформаційного забезпечення аудиту ефективності та аналізу ризиків діяльності кредитних організацій. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2023. Вип. 4. С. 227-236.

28. Олійник А. В. Оцінка втрат від кредитного ризику та моделювання ризику ліквідності банку. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 3. С. 323-332.

29. Офіційний сайт НБУ. Статистика фінансового сектору. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial> (дата звернення 20.04.2026).

30. Павелко О. В., Мазурець А. І. Кредитування банками суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2024. Вип. 4. С. 212-228.

31. Павленко Л. Д., Крухмаль О. В., Попова К. Е. Теоретичні аспекти оцінки та управління кредитним ризиком банку в умовах економічної нестабільності. *Бізнес Інформ*. 2025. № 4. С. 411-422.

32. Приймак Н. В. Ознаки класифікації кредитів як ключовий елемент бухгалтерського обліку кредитних операцій. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2018. Т. 23, Вип. 4. С. 148-152.

33. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: постанова правління НБУ № 351 від 30.06.2016 року (в редакції від 06.02.2026 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text> (дата звернення 05.04.2026)

34. Садчикова І., Онопрієнко А. Оцінка кредитного ризику комерційного банку в умовах коронакризи. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2022. № 2. С. 115-124.

35. Самарічева Т. А., Іжевський П. Г. Формування оцінки кредитних ризиків банків на основі змін міжнародних стандартів та вимог. *Ефективна економіка*. 2023. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_6_8 (дата звернення 05.04.2026)

36.Сарахман О., Шурпенкова Р. Оцінка кредитного ринку банківських установ: нові інструменти виявлення ризику та управління ним. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. Вип. 7. С. 238-250.

37.Свиноус Н. І., Нянько Л. Ю. Банківське кредитування малого бізнесу: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Агросвіт*. 2025. № 11. С. 170–177.

38.Севастьяненко О. В., Гервасовська А. В. Особливості страхування кредитних ризиків. *Київський юридичний журнал*. 2024. Вип. 5. С. 68-74.

39.Стешенко О. Д. , Іваник І. М. Особливості визначення кредитного ризику в умовах воєнного стану. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"* . 2023. № 17. С. 23-27.

40.Томілін О. О. Сучасні тенденції фінансово-кредитного забезпечення в банківській системі України. *Ефективна економіка*. 2025. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2025_6_36 (дата звернення 05.04.2026)

41.Хома І. Б., Миргородець Ю. В. Оптимізація кредитного ризику з позиції захисту банківської установи: теоретичні та прикладні засади. *Приазовський економічний вісник*. 2021. Вип. 1. С. 196-201.

42.Хома І. Б., Юськова Д. О. Моделювання та оцінка кредитного ризику банківської системи України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2025. № 81. С. 137–144.

43.Шубенко І. А. Єдність кредитного ризику як ризику кредитора та ризику позичальника: минуле та сучасний підхід. *Бізнес Інформ*. 2023. № 1. С. 151-159.

44.Щербінок А. П., Ткачук Н. М. Сучасні підходи до управління кредитним ризиком банку: теоретичні засади та практичні інструменти. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. С. 66–73.

45.Ясіновська І. Ф., Шеремета Л. М. Управління банківськими ризиками в умовах війни. *Бізнес Інформ*. 2024. № 11. С. 237-246.